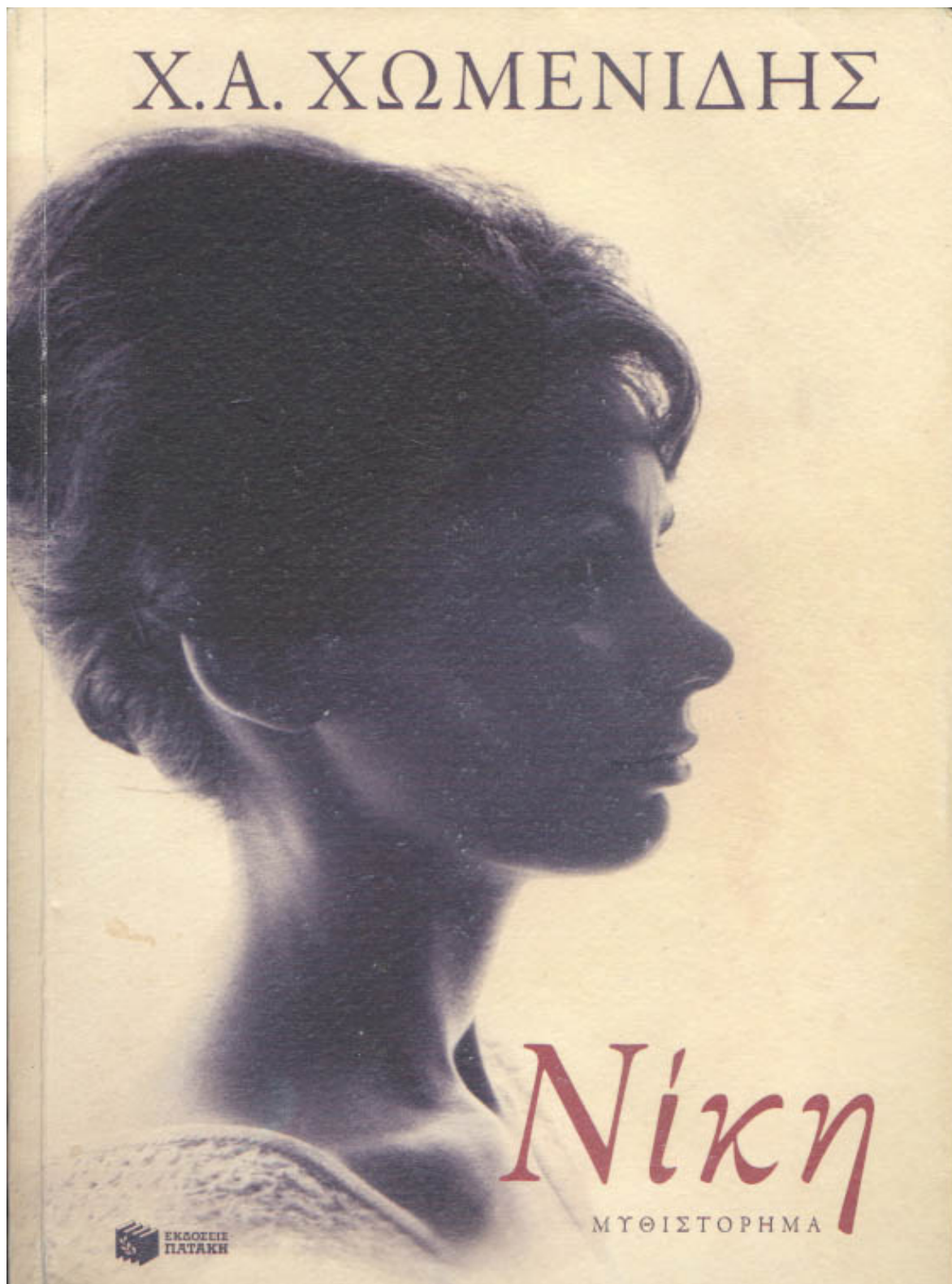

Εισήλθε σπίτι ως δανεική, αλλά με διθυραμβικές κριτικές: «*Να το διαβάσεις οπωσδήποτε*» είπε η μητήρ, αφήνοντας την ευγενικά πάνω στο τραπέζι, με εκείνον τον τρόπο που ξέρεις ότι δεν μπορείς να αποφύγεις την προσταγή της. Δεν ξέρω αν μετά από 57+ χρόνια παράλληλης συμβίωσης έμαθε να περνά με το σωστό τρόπο την επιθυμία της, αλλά το

θέλημα της πραγματοποιήθηκε.

Αυτό που επίσης δεν ξέρω, είναι, αν ωφελεί, τον αναγνώστη, να κατέχει πληροφορίες για τον συγγραφέα, ειδικά αν είναι σύγχρονος του και εν ζωή. Κατά πόσο δηλαδή, η όποια ενημερότητα για το χαρακτήρα του δημιουργού, επηρεάζει την κρίση για την δημιουργία του.

Το πράγμα μπλέκει ακόμα περισσότερο όταν δεν είσαι σε θέση να ελέγξεις την ακρίβεια των πληροφοριών, ώστε να φτάσεις στα σωστά συμπεράσματα.

Έκανα την κίνηση πάντως, να συγκεντρώσω κάποια στοιχεία για τον Χωμενίδη, που ούτως ή άλλως βρίθουν στο χαώδη ιστό. Σε βιογραφικό του, έχουν καταχωρηθεί η πορεία του (από την Γ' Δημοτικού), στο Κολλέγιο Αθηνών και το παρανόμι «λευκό αραπάκι» λόγω των βοστρύχων της κεφαλής του, τα περί σπουδών στη Νομική, η γνώση ξένων γλωσσών όπως Αγγλικά και Ρωσικά. Ίσως πιο χαρακτηριστικές να είναι οι βαριές, οικογενειακές κληρονομίες που κουβαλά, τα ταξίδια του, η ευρύτερη του παιδεία και πως να μην αναφερθεί το πλήγμα που δέχτηκε, να χάσει ένα παιδί, έστω τριών μηνών.

Αλλά και τα κουράγια του να μπλέξει, αμισθί, στη ΝΕΡΙΤ, όπως και για το χρόνο και το θάρρος του να αναμειγνύεται σε δημόσιες αντιπαραβολές από τους αγανακτισμένους ως τη συγκίνηση του πρωθυπουργού (για αυτό το τελευταίο, περισσότερα [εδώ](#)).

Τέλος, έκπληξη αποτελεί η συμμετοχή του σε καυγά, απότοκο μάλιστα διαφωνίας σε κουβέντα, σε ταβέρνα στην Κέρκυρα το Πάσχα του '14!. Από το οποίο καυγά απεχώρησε και τραυματίας!

Όλα τα παραπάνω είναι από μόνα τους, ένα μυθιστόρημα. Πάμε στην «Νίκη» του τώρα, το τελευταίο, μέχρι στιγμής, δημιούργημά του.

Αποτελεί την μυθιστορηματική αφήγηση τη ζωής της μητέρας του Νίκης, θυγατέρας του

Βασίλη Νεφελούδη ιστορικού, σημαντικού στελέχους της αριστεράς. Είναι μια αποτύπωση γεγονότων που ξεκινά από το μεσοπόλεμο και φθάνει στο τέλος της δεκαετίας του '50. Ένα χρονικό διάστημα πολύ κρίσιμο, απολύτως τραυματικό για τον τόπο και τους κατοίκους του.

Το πρώτο ερώτημα παγίδα, στο οποίο υπέπεσε και η ταπεινότητά μου με τὰ μούτρα μάλιστα, είναι, στο κατά πόσο, η αφήγηση συνδέεται με την πραγματικότητα. Η πρώτη απάντηση είναι: Πολύ. Η δεύτερη σκέψη πρέπει να είναι: Δεν πρέπει να μας νοιάζει. Το συνειδητοποίησα και το ξεπέρασα, διαβάζοντας το επίσης ενδιαφέρον κείμενο του Θ.Θ. Νιάρχου στα «Νέα», (22 -23 Νοεμβρίου 2014) που στέκεται με τρόπο ήσυχο και σωστό στο θέμα αυτό, ψηλαφώντας τις πιθανές, μικρές και αδιάφορες, τελικά, ιστορικές ανακρίβειες στην αφήγηση.

Όπως π.χ. αν όντως ο Μεταξάς είχε δώσει εντολή να ασβεστώνονται τα σπίτια στις Κυκλάδες, ή αν η μάνα του «πατερούλη» λεγόταν Κέκε και ήταν γειτόνισσα του Ζαχαριάδη στο Γκόρι του Γεωργίας, ή τέλος ήταν εφικτό να βρεις ταξί μεσάνυχτα Αυγουστιάτικης νύκτας το '44 στην κατεχομένη Αθήνα.

Σε αυτά ας προσθέσω και την σκηνή όπου ο Αντώνης αδειάζει το σπίτι του στην Καλλιθέα (σ. 214 – 215) ώστε να ανατιναχτεί και να γίνει οδόφραγμα στα Δεκεμβριανά. Μυθιστόρημα έγραψε, όχι ιστορική μελέτη ο Χωμενίδης. Ας μην μας τρομάζουν αυτά.

Είναι έξοχος π.χ. στην αφήγηση του με τον απόγονο των Χιτών, του μικρού Μεμά που αναλαμβάνει την προστασία της μικρής Νίκης, κόρης κομμουνιστών, χωρίς κανένα αντιγύρισμα, υπό την εξουσία μόνον των προεορτίων του έρωτα (σ. 246). Μας προσφέρει κάτι ανθρώπινο και μας συγκινεί. Αδιάφορο αν είναι ακριβές.

Ο συγγραφέας δείχνει άμεσα τη λεπτότητα του, Στέκεται διακριτικός στα γεγονότα, τα αναφέρει δεν τα χαρακτηρίζει, βουτάει τις φράσεις του σε καθαρό συναίσθημα (*...το μέτρο των πάντων είναι η αγάπη. Η οποία όταν πιάσει η φωτιά γίνεται έρωτας.*

σ.168), χωρίς μελόδραμα, δίχως ηρωισμούς, χωρίς φτήνια.

Ταυτόχρονα ξετυλίγει στην πλοκή του, την διαμάχη του Ζαχαριάδη με τον Νεφελούδη (με άλλα επώνυμα ή χωρίς αυτά, σ. 240), μας δίνει τον τρόπο σκέψης και δράσης των κομμουνιστών, το μέγεθος των θυσιών τους, τις πολιτικά αυτοκτονικές τους τάσεις, την κυριαρχία της πειθαρχίας πάνω στο ανθρώπινο και γιατί όχι πάνω στο Ελληνικό μέτρο. Εκπληκτικός στο κεφάλαιο του «Λευκού Πύργου» (σ.263 - 354) και το λέω μετά λόγου γνώσεως, διότι τα πρώτα 17 χρόνια της ζωής μου τα πέρασα δίπλα σε δύο αντίστοιχους «λευκούς πύργους» που για κάποιους ακόμα ανεξήγητους λόγους οι γονείς μου τους αποκαλούσαν «Αβησσυνίες».

Πολύ εύστοχος στις παρατηρήσεις του, στην σκιαγράφηση των χαρακτήρων. Αναδύει τη φτώχεια, την μικροψυχία, το συμφέρον, το πόσο στριμωγμένο ήταν το κοινωνικό πλαίσιο, την έλλειψη ελπίδας. Είναι λεπτομερής, σπουδαία η αφήγηση, σπαραχτική, θυμίζει Π. Μάτεσι στην «Μητέρα του σκύλου» και αυτό, δεν το γράφω ούτε επιτιμητικά, μήτε υποτιμητικά, ούτε συγκριτικά. Αναφέρομαι στο ύφος. Τους ξεψαχνίζει τους χαρακτήρες του ο Χωμενίδης τους γυρίζει τα μέσα, έξω. Είναι ανελέητος και τρυφερός μαζί.

Στο ίδιο στυλ κλείνει με την «Αφρόεσσα», όπου μας μεταφέρει πετυχημένα το μετεμφυλιακό κλίμα, την κάποια δικαίωση του Αντώνη, φτάνοντας με τέχνη στην ρήξη της Νίκης με την οικογένεια, στην εσωτερική επανάσταση, κάτω από την πελώρια εξουσία του έρωτα.

υ.γ. προχθές, (Παρασκευή 20/2ου) «έπεσα» όλως τυχαίως στα τελειώματα τηλεοπτικής συνέντευξης του συγγραφέα που μεταδόθηκε από το κρατικό κανάλι. Πρώτη φορά τον έβλεπα και τον άκουγα, έτσι εννόησα για πιο λόγο, συχνά, είχε γίνει στόχος.

Όπως ομολόγησε και ίδιος, παλιότερα «δεν άφηνε τίποτα να πέσει κάτω», με την έννοια ότι έπαιρνε θέση, σχολίαζε σχεδόν τα πάντα, ενώ τώρα συμπεριφέρεται διαφορετικά, πιο διακριτικά. Με τέτοια λοιπόν διάθεση κοινωνικής κριτικής και ακουμπώντας πάνω σε θέματα ευαίσθητα, εύκολα στοχοποίησε εαυτόν. Πολύ δε περισσότερο, καθώς έχει κάποιο οικογενειακό παρελθόν. Τέλος είναι και κάτι άλλο. Το δημόσιο στυλ. Οι φωτογραφίες ξάπλα σε καναπέδες, το τσιγάρο με πίπα, το δακτυλίδι στο μικρό δάκτυλο, οι γραβάτες, το ντεκόρ της τηλεοπτικής συνέντευξης είναι κι αυτά δείγματα γραφής. Που σε κάποιους ταιριάζουν, σε άλλους όχι, ενώ ενδέχεται κάποιοι τρίτοι δικαίως ή αδικώς να ενοχλούνται. Δεν βρίσκεις άκρη με τις ανθρώπινες προτιμήσεις και είναι απολύτως αδύνατον να είσαι καθολικά αποδεκτός.

Έτσι ξαναγυρίζουμε στο ερώτημα της εισαγωγής, αν δηλαδή ωφελεί, τον αναγνώστη, να κατέχει πληροφορίες για τον συγγραφέα, ειδικά αν είναι σύγχρονος του και εν ζωή...